

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני:

אל"ם מאיה הלר - שופטת

בעניין:

התובע הצבאי הראשי – המערער (ע"י ב"כ, רס"ן ניר שני; קמ"ש אופיר כהן)

נגד

מ/XXX רס"ל י' ע' – המשיב (ע"י ב"כ, סרן נתנאל יעקב-חי)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי לתעבורה במחוז שיפוטי הצפון שניתן בתיק צפון (תעבורה) 67/18 (רס"ן אלכס אחר – שופט) ביום 11.3.2019. הערעור (קולת העונש) נדחה.

פסק-דין

1. רס"ל י' ע', **המשיב**, הורשע על-פי הודאתו בביצוע עבירה שעניינה מהירות בלתי סבירה, לפי תקנה 51 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, וסעיף 38(2) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961, על כך שביום 6.12.2017, נהג ברכב מסוג "דימקס", כאשר עמו ברכב שני חיילים נוספים, ובעת שהגיע לעיקול בכביש אספלט רטוב, איבד שליטה על הרכב, שהחל לסטות לימין. כתוצאה מכך הרכב התהפך על צדו השמאלי לתוך תעלה מימין לכביש. בעקבות התאונה סבלו המשיב ושני החיילים מכאבים, נבדקו בבית החולים והותוו להם מספר ימי מנוחה (ימי מחלה). כן נגרם נזק לרכב הצבאי בסך של כ-33,421 ש"ח.
2. בית הדין קמא הנכבד השית על המשיב פסילת רישיון נהיגה בפועל למשך 45 ימים, לצד ארבעה חודשי פסילת רישיונות נהיגה על תנאי למשך שלוש שנים וקנס בסך 1,800 ש"ח.
3. התביעה לא השלימה עם קולת העונש ועתרה להחמיר בו.

התשתית הראייתית

4. המשיב התגייס לצה"ל בשנת 2011. בתום שירות החובה התנדב לשירות קבע. המשיב, שירת כמפעיל צמ"ה קדמי בחטמ"ר XXX. בעקבות התאונה הועבר המשיב לשרת במפקדת יחידת הנדסה של פיקוד מרכז ובהחלטה פיקודית נשללה ממנו האפשרות לנהוג בכלי רכב צבאיים ביחידה. ב-10.6.2018 סיים המשיב את שירותו בצה"ל. המשיב העיד כי מיד לאחר התאונה "הדיחו אותי מהחטיבה והעבירו אותי לבסיס פיקוד אחרי שהתחננתי להישאר עד סיום תאריך השחרור".
5. המשיב, סיים זה מקרוב את השירות הצבאי והועסק כמנהל עבודה בחברה לעבודות עפר ופיתוח. בעקבות שלילת רישיון הנהיגה שלו, פוטר המשיב לפני זמן קצר ממקום עבודתו.
6. עיון בגיליון המרשם הפלילי מלמד כי לחובתו של המשיב שתי הרשעות בעבירות תעבורה נוספות משנת 2018. האחת בשל פקיעת רישיון רכב. השנייה בשל נהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף.

גזר-דינה של הערכאה קמא

7. בית הדין קמא קיבל את עמדת התביעה הצבאית כי יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בנסיבות העניין כך שלא יפחת משלושה חודשים, כפי עונש הפסילה המזערי הקבוע בחוק, בצד העבירה. יחד עם זאת, פירט בגזר-דינו את הנימוקים שבעטיים ראה לסטות לקולה מן המתחם:

"לא ניתן להתעלם מהעובדה שהנאשם נאלץ לסיים את שירותו הצבאי בין היתר גם בעקבות האירוע ואף רישיונו הצבאי נשלל לתקופה של ארבעה חודשים. עברו התעבורתי של הנאשם אינו מכביד, הנאשם נוהג משנת 2011 ולחובתו שתי הרשעות בלבד... הגם שמדובר בעבירות שנעברו לאחרונה הרי שיש לתת את הדעת על כך שהן מסוג ברירת משפט והאירוע מושא הליך זה שבפני אינו מאפיין את התנהלותו, התנהגותו ונהיגתו היום יומיים של הנאשם. לא מן הנמנע שבגין האירוע הנוכחי... נקטע שירותו הצבאי ובכך נפגע עתידו. הנאשם נאלץ לשקם את עצמו לאחר שחרורו, למצוא מקום עבודה חדש ולהתחיל לכלכל את עצמו... ניתן ללמוד כי שלילה בפועל... יהיה בה כדי להוות עילה לפיטוריו ולאיבוד מקום עבודתו... יש מקום לבחון באופן ענייני וזהיר את ההשלכות של גזר דין זה על עתידו המקצועי והכלכלי בחיים האזרחיים. לקחתי בחשבון גם את תוצאות התאונה... התוצאות... שאינן גבוהה של החבלות".

ערעור התביעה

8. טענה התביעה כי שגה בית הדין קמא בקבעו כי עונש הפסילה בפועל יפחת מתקופת הפסילה המזערית הקבועה בפקודת התעבורה. הוטעם, כי בית הדין קמא נסמך על עובדות שלא הוכחו בפניו, ובהן – העובדה כי סיום שירותו הצבאי של המשיב נגרם בשל מעורבותו בתאונת הדרכים וכי רישיונו הצבאי נשלל על-ידי המפקדים. כן נטען, כי אין בעובדת פיטוריו של המשיב ממקום עבודתו כדי להוות את אותן "נסיבות מיוחדות" המצדיקות סטייה מהעונש המזערי. נטען גם, כי אין בחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה, הרובץ אף לפתחו של המשיב, כדי להביא להקלה עימו.

9. הוסיפה התביעה וטענה כי ביצוע העבירות הנוספות, מן העת האחרונה, כמו-גם בהתחשבות במעמדו הפיקודי של המערער בעת ביצוע העבירה, מבססים את הצורך להחמיר דווקא בעונשו של המשיב וכי בית הדין קמא לא שקל כדבעי נתונים אלו.

תשובת ההגנה לערעור

10. ההגנה עתרה כי אדחה את ערעור התביעה. נטען כי יש להניח לטובתו של המשיב כי מידת רשלנותו נמוכה ובהתאם ראוי היה לקבוע את המתחם ברף נמוך מזה שנקבע. בצד זאת, נטען, כי בית הדין קמא שקל את מלוא השיקולים הרלוונטיים במקרה זה, איזן בין שיקולי הקולה והחומרה כדבעי ומשכך לא נפל פגם בקבעו כי מוצדק לסטות מעונש הפסילה המינימאלי הקבוע בצד העבירה. ההגנה הטעימה, כי החמרה בעונשו של המשיב, בנסיבות העניין, תביא לפגיעה בלתי מידתית במשיב, אשר כבר נגדעה הקריירה הצבאית שלו ואף פוטר ממקום עבודתו, בשל פסילת רישיונותיו, אך לאחרונה.

דין והכרעה

11. אין חולק על כך שמן העבירה שבה הורשע המשיב ניבט סיכון של ממש למשתמשי הדרך. במקרה זה, אך במזל, תוצאת התאונה אינה מן החמורות ולא נגרמו לנוסעי הרכב, לרבות למשיב, נזקים של ממש. כפי שניתן להיווכח, אף בית הדין קמא היה ער לסיכון שנשקף באירוע ולא התעלם מחומרת העבירה ומן העונש המזערי, פסילה בפועל למשך שלושה חודשים, הקבוע בצידה.

12. דא עקא, שבית הדין קמא סבר כי במקרה דנן, יש לסטות מהעונש המזערי משום צבר נסיבות מיוחדות שהתקיימו בו. כפי שכבר ביארתי בע"ת/8/18 **התובע הצבאי הראשי נ' סמל סויסה** (2018) –

"הנסיבות המיוחדות שבהתקיימן מוסמך בית המשפט לקבוע עונש נמוך מעונש המינימום, אינן מצומצמות לנסיבות הקשורות אך בביצוע העבירה, והן יכולות להילמד אף מנסיבותיו של הנאשם או מטעמים אחרים, כגון: נושנות העבירה ושיהוי ניכר שחל בהגשת כתב האישום".

13. **פסק-דינו של בית הדין קמא אינו, אלא, בבחינת יישום של ההלכה כמפורט לעיל ולפיכך, אין לקבוע כי נפלה שגגה בו. בהתאם, מן הראוי לקבוע, כי צבר השיקולים שנמנו על-ידי בית הדין קמא הנכבד עשוי להצדיק, במקרה זה, סטייה מעונש המינימום (והשוו: רע"פ 1878/16 **אטרש נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 9.3.2016)).**

14. במה דברים אמורים, ראשית, אין להתעלם ממשך הזמן הרב, כשנה וחמישה חודשים, שחלף מאז מועד ביצוע העבירה ועד למועד מתן גזר הדין. אמנם כתב האישום הוגש בחלוף כחצי שנה ממועד ביצוע העבירה, ואולם, הראיות מלמדות על כי המשיב זומן לבית הדין, לראשונה, לאחר שחרורו משירות צבאי וכי השיקולים לדחיית משפטו נבעו מהצורך בהסדרת הייצוג ומקידום ההליכים בתיק. כאמור, המשיב לקח אחריות על מעשיו, הודה וחסך בזמן שיפוטי, כך שלא ניתן לקבוע כי ניהל הליכי סרק. זאת ועוד, מעדותו של המשיב (אשר לא נחקר נגדית על-ידי התביעה), כמו-גם ממכתבו של מפקדו של המשיב, ניתן ללמוד על כך כי בסמוך לאחר התאונה נמנעה ממנו האפשרות לנהוג ביחידתו, באופן אשר סיכל את המשך ביצוע תפקידו כמפעיל צמ"ה קדמי. בפועל אף הועבר מתפקידו ונקט מאמצים רבים ("התחננתי") לבל יפוטר לאלתר, על-מנת שיתאפשר לו להשלים את שירותו במועד שנקבע לסיום התנדבותו לשירות קבע. לפיכך, לא ראיתי כי נפלה שגגה מלפני בית הדין קמא אשר הניח, לטובתו של המשיב, כי בסופו של יום, שירותו הצבאי נגדע בשל העבירה. יתר על כן, גם כעת פוטר המשיב ממקום עבודתו בעקבות עונש הפסילה שהוטל עליו, כך שלמעשה אף כעת נגדע מקור פרנסתו בשל אותו מקרה.

15. סוף דבר, אף אם ניתן היה להחמיר במעט בעונשו של המשיב, לא סברתי כי נפלה טעות מהותית בפסק-דינו של בית הדין קמא, משמצא כי במקרה זה חברו צבר נסיבות אשר הצדיקו סטייה מעונש המינימום, באופן המחייב את התערבותה של ערכאת הערעור.

16. ערעור התביעה נדחה, אפוא.

ניתן והודע היום, כ"ג בניסן התשע"ט, 28 באפריל 2019 בפומבי ובמעמד המשיב והצדדים.

אל"ם מאיה הלר
שופטת בית הדין הצבאי
ל ע ר ע ו ר י ם

למקור	נאמן	העתק	_____:	חתימת המגיה:
כהן	עמית	סגן		
הדין	בית	קצין	_____:	תאריך: